

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2561
Tarih : 02-11-2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Ekim 2020 tarihinde İzmir’de meydana gelen deprem can ve mal kayıplarına neden olmuştur. İzmir aktif fay hatları üzerinde yer almasına karşın Hükümet ve yerel yönetimler depreme karşı gerekli tedbirleri almamış, depremin hasarlarını en aza indirecek düzenlemeleri yapmamıştır. Türkiye yıllardır büyük depremler yaşamasına rağmen hükümet etkili bir deprem politikası yürütememiş bu konuda çıkarttığı yasa ve yönetmelikleri etkili bir şekilde uygulayamamıştır. İzmir depreminin ekonomik sosyal sonuçlarının, depreme sonunda binaları zarar gören halkın ihtiyaçlarının, depremden dolayı yıkılan ve zarar gören binaların ve sorumlularının tespit edilmesi, yıkılan binaların yerine depreme dayanıklı binaların yapılması, Türkiye genelinde, imar affının sonuçlarının, deprem paralarının nerelerde harcandığının, illerde deprem toplanma alanlarının yetersizliğinin, deprem yönetmeliğinin uygulanıp uygulanmadığının ve Hükümetin deprem politikasındaki eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü ’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

and -

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

30 Ekim 2020 tarihinde, Ege Denizi Seferihisar açıklarında meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki depremde, SAKOM'dan alınan bilgilere göre 2 Kasım 2020 tarihi itibarıyla 79 kişi hayatını kaybetmiş, 962 kişi yaralanmıştır. Halen 8 binada arama kurtarma çalışması yürütülmektedir Bölgede devam eden müdahale ve iyileştirme çalışmaları için AFAD, JAK, STK'lar ve belediyelerden toplamda 7.828 personel, 21 arama kurtarma köpeği ile 1.111 araç görevlendirilmiştir. Ege Bölgesi genelinde hissedilen deprem sonrasında İzmir başta olmak depremden etkilenen tüm illerde, alan tarama çalışmaları devam etmektedir. Jandarma, Emniyet ve TSK tarafından JIKU, helikopter ve İHA desteğiyle havadan tarama ve görüntü aktarma çalışmaları yürütülmektedir.

Bayraklı ilçesinde 4 bina tümüyle, 9 bina kısmen yıkılmıştır. Kamu binaları dahil ağır hasarlı binalar oldukça fazladır. İzmir'de 13 adet aktif fay hattı mevcuttur. İzmir'de tarih boyunca çok sayıda deprem meydana gelmiştir. Fay hatlarına bakılırsa yeni depremlerin meydana gelmesi de olasılık dahilindedir. Binaların yıkıldığı alan Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasına göre 1. Derece deprem alanı olarak görülmektedir. Deprem tehlikesinin yüksek olduğu bir bölgede depremin meydana gelmiş olması, depreme karşı alınacak en güvenli tedbirin binaların depreme dayanıklı olarak inşa edilmesi olacağını göstermiştir. TMMOB İzmir İl Koordinasyonu Kurulu, deprem sonrasında yaptığı açıklamada bu bölgesinin tarım ve sulak alanlar olduğunu vurgulayarak halkın sağlığı ve can güvenliği için, kamucu ve toplumcu bir kent planlama yaklaşımının yeniden tesis edilmesini istemiştir. Jeofizik Mühendisleri Odası da depremin merkez üssünün adeta Bayraklı ilçesi gibi hissedilmesinin nedenini; deprem dalgalarının her zeminde aynı şekilde hareket etmediği, zeminlere göre farklılık gösterdiği, dolgu, balçık ve alüvyon (İzmir'in çoğu zemini bu şekildedir) zeminlerin deprem dalgalarını içine çektiği bunun da binaları daha fazla deforme etmesine sebep olduğu, sarsıntının genliğini çoğalttığı ve yıkıcılık özelliğini artırdığı şeklinde açıklamıştır. İzmir Büyükşehir Belediyesi, Boğaziçi Üniversitesi ve İzmir Mimarlar Odası arasında imzalanan protokol doğrultusunda hazırlanan "İzmir Deprem Master Planı" ve "Radius Sonuç Raporu"nda , İzmir'de olası deprem zararlarını azaltmanın iki temel koşulu belirlenmiştir. Yeni yapılacak yapıların mevcut deprem riskini artırmamasını sağlamak ve mevcut deprem riskinin azaltılması yönünde tedbirler almaktır. Deprem Master Planının bütün sonuç raporları o tarihte tüm resmi kurum ve kuruluşlara gönderilerek, gerekli önlemleri almaları istenmiştir. Planlar uygulamaya konulsa ve gerekli tedbirler alınsa Bayraklı'da

depremin etkisi bu kadar yıkıcı olmayacaktı. Depremın etkisini en aza indirmek kalıcı bir şehir planlanması ve yapıların denetlenmesi ile mümkündür. İmar planları aktif fay hatları fay hattı dikkate alınmayarak yapılmaktadır. Yeniden yapılacak veya değiştirecek, resmi ve özel tüm binalara Deprem Yönetmeliği aktif olarak uygulanmamaktadır. Sadece İzmir değil Türkiye'nin bir çok şehri aktif fay hatlarında bulunmaktadır. 17 Aralık 1999 depreminin yıkıcılığından sonra, depreme karşı bir çok yasa ve yönetmelik çıkartılmış ama uygulamada başarılı olunmamıştır. Halen 1999 yılının koşulları mevcuttur. Deprem vergisi olarak adlandırılan Özel İletişim Vergisinde 2000 yılından beri biriken paranın hangi alanlarda kullanıldığı kamuoyu ile paylaşılmamaktadır. Ekonomiye girdi sağlamak için çıkartılan İmar Affı yasasından depreme dayanıksız, plansız. Projesiz bir çok bina yararlanmıştır. Şehirlerde İstanbul örneğinde olduğu gibi depremlerde toplanma alanları imara açılmış, sermayenin kullanımına verilmiştir. Türkiye yıllardır büyük depremler yaşamasına rağmen hükümet etkili bir deprem politikası yürütememiş bu konuda çıkarttığı yasa ve yönetmelikleri etkili bir şekilde uygulayamamıştır. DASK ile halka ekonomik olarak yük getirilmiştir. İzmir depreminin ekonomik sosyal sonuçlarının, depreme sonunda binaları zarar gören halkın ihtiyaçlarının , depremten dolayı yıkılan ve zarar gören binaların ve sorumlularının tespit edilmesi, yıkılan binaların yerine depreme dayanıklı binaların yapılması, Türkiye genelinde, imar affının sonuçlarının, deprem paralarının nerelerde harcandığının, illerde deprem toplanma alanlarının yetersizliğinin, deprem yönetmeliğinin uygulanıp uygulanmadığının ve Hükümetin deprem politikasındaki eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

30 Ekim 2020 tarihinde, Ege Denizi Seferihisar açıklarında meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki depremde, SAKOM'dan alınan bilgilere göre 2 Kasım 2020 tarihi itibarıyla 79 kişi hayatını kaybetmiş, 962 kişi yaralanmıştır. Halen 8 binada arama kurtarma çalışması yürütülmektedir Bölgede devam eden müdahale ve iyileştirme çalışmaları için AFAD, JAK, STK'lar ve belediyelerden toplamda 7.828 personel, 21 arama kurtarma köpeği ile 1.111 araç görevlendirilmiştir. Ege Bölgesi genelinde hissedilen deprem sonrasında İzmir başta olmak depremden etkilenen tüm illerde, alan tarama çalışmaları devam etmektedir. Jandarma, Emniyet ve TSK tarafından JİKU, helikopter ve İHA desteğiyle havadan tarama ve görüntü aktarma çalışmaları yürütülmektedir. Bayraklı ilçesinde deprem nedeniyle 4 bina tümüyle, 9 bina kısmen yıkılmıştır. Kamu binaları dahil ağır hasarlı binalar oldukça fazladır. Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü'nün İzmir çevresinde deprem üretme potansiyeli olan Diri Fayları raporunda ; Güzelhisar Fayı, Menemen Fay Zonu, Yenifoça Fayı ,İzmir Fayı, Bornova Fayı, Seferihisar Fayı, Gülbahçe Fayı, Gümüldür Fayı, Gediz Graben Sistemi Fayları, Gediz Grabeni Ana Sıyrılma Fayı (Batı Bölüm), Dağkızılca Fayı, Kemalpaşa Fayı, Manisa Fayını tanımlanmıştır. İzmir'de yıkıma neden olan depremin merkez üssü; Küçük Menderes Fayı, Tuzla Fayı ve Samos Fayı'nın kesişim noktasında yer almaktadır. İzmir'de tarih boyunca çok sayıda deprem meydana gelmiştir. Diri fay hatlarına bakıldığında daha birçok depremin meydana gelebileceği de açıktır. İzmir Torbalı'da 31 Mart 1928'de meydana gelen 6,5 büyüklüğündeki depremde 50 kişi ölmüş 2500 binada hasar oluşmuştur. 22 Eylül 1939'da Dikili'de meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki depremde 60 kişi ölmüş 1235 binada hasar oluşmuştur. 23 Temmuz 1949'da Karaburun'da meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki depremde 7 kişi ölmüş 865 binada hasar meydana gelmiştir. 6 Kasım 1992'de doğanbey'de meydana gelen 6 büyüklüğündeki depremde ve 12 Haziran 2020'de Karaburun açıklarında merkez üssü Ege Denizi olan 6.2 büyüklüğündeki depremlerde can ve mal kaybı yaşanmamıştır. 30 Ekim 2020 tarihinde yaşanan ve İzmir için en şiddetli depremler arasında yerini almış olan depremde binaların yıkıldığı alan Afet İşleri Genel Müdürlüğü Deprem Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Deprem Bölgeleri Haritasına göre 1. Derece deprem alanı olarak görülmektedir. Deprem tehlikesinin yüksek olduğu bir bölgede depremin meydana gelmiş olması, depreme karşı alınacak en güvenli tedbirin binaların depreme dayanıklı olarak inşa edilmesi olacağını göstermiştir. TMMOB İzmir İl Koordinasyonu Kurulu, deprem sonrasında yaptığı açıklamada bu bölgesinin tarım ve sulak

Kocaeli ve Düzce’de meydana gelen depremlerden sonra 4484 sayılı Kanunla değişik 27/8/1999 tarihli ve 4452 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu tarafından 25/11/1999 tarihinde çıkarılan 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortası Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile zorunlu deprem sigortasını sunmak üzere Doğal Afet Sigortaları

Hükümetin, 2981 sayılı kanun ile belirlediği imar affı, imar ve gecekondu yasalarına uymayan- mevzuata aykırı şekilde inşa edilmiş veya inşası devam eden tüm yapılar hakkında işlemleri düzenleyen ve hak sahiplerinin imar- mülkiyet sorunlarını çözen yasa depreme dayanıksız binaların hazineye getirisi için kullanımına izin vermektedir. Kaçak binaların, mühendislik hizmeti almadıklarından ve yönetmeliklere uygun inşa edilmediklerinde dolayı deprem güvenliği bulunmamaktadır. Yapının deprem güvenliğinin olup olmadığının mal sahibi

tarafından beyan edilmesi, Devlet sorumluluğu kendi üzerine almaktan kurtuluyor diye yorumlanmaktadır. 6 Şubat 2019 tarihinde İstanbul Kartal`da 8 katlı bir bina çökmüş, İstanbul Valiliği tarafından yapılan açıklamada, binanın üç katının kaçak olduğu açıklanmıştır. İllerde imar affından yararlanan çürük binalar depremde büyük facialara neden olacaktır.

İzmir depreminin ekonomik sosyal sonuçlarının, depreme sonunda binaları zarar gören halkın ihtiyaçlarının, depremden dolayı yıkılan ve zarar gören binaların ve sorumlularının tespit edilmesi, yıkılan binaların yerine depreme dayanıklı binaların yapılması, Türkiye genelinde, imar affının sonuçlarının, deprem paralarının nerelerde harcandığının, illerde deprem toplanma alanlarının yetersizliğinin, deprem yönetmeliğinin uygulanıp uygulanmadığının ve Hükümetin deprem politikasındaki eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa`nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü`nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Harman
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	K. Peköz
3	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	D. Taşdemir
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	F. Kerestecioğlu
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bülbül
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Başaran
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	N. İpekyüz
10	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	M. Tiryaki
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	F. Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel
14	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	H. Özsoy
15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçın
20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş